

Έμμανουήλ Καραγεωργίου, Καθηγητής Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας
Ε.Κ.Π.Α.

ΕΠΙΑΙΝΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΕΠΙ ΤΗ
ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΕΙ ΑΥΤΟΥ ΩΣ ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Οί κορυφές τῶν βουνῶν χαρακτηρίζονται ἀπό τό ὕψος τους. Ἡ ὕλη τους μπορεῖ νά μεταφέρεται στήν πεδιάδα, τό ὕψος τους, ὅμως, ὄχι. Γι' αὐτό καί ἡ κατάκτηση τοῦ ὕψους ἰσοδυναμεῖ μέ τήν κατάκτηση ἀπρόσιτης κορυφῆς. Ὁ λόγος παρατάσσει ἀναγκαίως τίς προτάσεις του, πού στήν πεδινή συνείδηση φαίνονται μονοπάτι πεδινό. Κι ὅμως, ἕνας εὐστροφος καί προβληματισμένος νοῦς ἀντιλαμβάνεται μέσα ἀπό τόν παρατακτικό λόγο τίς ἐξάρσεις καί τούς γκρεμούς, τά προσιτά καί τά ἀπρόσιτα. Οἱ μεγάλες συνειδήσεις εἶναι ὀρεινές. Διότι τό ἀληθές τοπίο τῆς ὕπαρξης εἶναι ὀρεινό.

Ἴσως γι' αὐτό οἱ Κρήτες ταυτοποιοῦνται καί τοπογραφοῦνται ἀπό τά ὄρη καί τά ὑψίπεδά τους. Ἀπό τήν ὀρεινή γεωφυσική ὄντοτητα ἀντλοῦν τήν μυθική -δηλαδή τήν πιό ἀληθινή τους- ὑπόσταση. Ὅριζονται ἀπό τήν Ἰδη, τήν Δίκη καί τά Λευκά Ὅρη. Στήν σκιά τῆς Δίκης -τοῦ βουνοῦ πού κατέφυγε κυνηγημένη ἡ Ρέα γιά νά θεογονήσει τόν Δία- γεννήθηκε ὁ Έμμανουήλ Ἀδαμάκης, τήν ἐποχή πού ἡ Ἑλλάδα προσπαθοῦσε νά ἀστικοποιηθεῖ, στρέφοντας τήν ἰδεολογική της προοπτική ἀπό τά Βαλκάνια καί τήν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή στήν Δυτική Εὐρώπη. Ἦταν μιά ἐποχή μεταβατική πρὸς ἕναν κόσμον νέων ἀναβαθμῶν καί συμβολισμῶν. Οἱ γονεῖς του Ἄννα καί Ἰδομενέας ἦταν ἄνθρωποι ἀπλοί, πού ὁ χαρακτήρας τους διαπνεόταν ἀπό τήν ἀγαθοποιό εὐγένεια τῶν πρώιμων ἀστῶν τῆς περιφέρειας καί τήν ἀγάπη τους γιά τήν μόρφωση καί τήν καλλιέργεια. Ἔτσι, προσπάθησαν νά δώσουν στόν μονογενῆ τους τά ἐκπαιδευτικά ἐφόδια, τά ὅποια θά διεύρυναν τούς πνευματικούς του ὀρίζοντες στόν κοσμοφόρο αἰθέρα.

Ὅλοι περίμεναν σπουδαῖα πράγματα ἀπό αὐτόν στίς θύραθεν ἐπιστῆμες, ἀλλά ἡ Χάρη εἶχε κανονίσει διαφορετικά, καί σήμανε τόν πρῶτο ὄρθρο τῆς κλίσεως, ὥστε νά ἀφοσιωθεῖ στήν Ἐκκλησία. Ἡ φιλόθεος πρόοδος καί ἡ εἰλικρίνεια τῆς ζωῆς του ἦταν τόσο πρόωρα, πού ἔμοιαζε σάν νεοσσός ἀετός, πού ζυγίζει τό πέταγμά του ἐπί πτερύγων ἀνέμων, γιά νά ἀνακαλύψει τήν φωλιά του στίς ψηλότερες κορυφές. Ἡ ἐνόητα τῆς συνειδήσεως περί τοῦ ὑπάρχοντος μαρτυρεῖται ἀπό ὅλες τίς κατευθύνσεις. Ἐνα ἀπλό αἶσθημα, μιά μυρωδιά, ἕνα χρῶμα μπορεῖ νά ὀδηγήσει μέχρι τίς βαθύτερες ἐμβιώσεις. Καί μιά ὑψηλή διανοητική σύλληψη μπορεῖ νά γεμίσει τίς αἰσθήσεις μέ εὐτυχία. Πάντως, ὅσο διέβαινε ἀπό τό αἶσθημα πρὸς τήν ἐνθυμία τόσο ὁ φωτισμός αὐξανόταν. Καί ὅσο ἀνερχόταν ἀπό τήν λογική πρὸς τόν Λόγον τόσο ἐντεινόταν ἡ διαύγαση.

Μποροῦμε μόνον νά συμπεράνουμε, καί νά ὑποστηρίξουμε συλλογιστικά, ὅτι ἐκεῖνες οἱ ἀπαρχές προμήνυαν τίς μεγαλύτερες ἀναβάσεις στήν ἐκκλησιαστική σταδιοδρομία καί, ὅτι ὁ νεαρός Έμμανουήλ θά γινόταν μιά μέρα ὑπόδειγμα ἀληθινά ἐκκλησιαστικοῦ πνεύματος, καί ἀκόμη περισσότερο, πέρα ἀπό τίς μεγάλες ἐκκλησιαστικές διακονίες, γιά τίς ὅποιες τόν εἶχε προορίσει ἡ Θεία Πρόνοια, ἕνας ἄνθρωπος πάντα ἀκέραιος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ο σημαίων Μητροπολίτης Πέτρας Δημήτριος διέγνωσε την έκκολαπτόμενη αξία του Έμμανουήλ, και προσπάθησε -μέ τη διδασκαλία και τό παράδειγμά του- νά τον εισάγει από νωρίς στά μυστήρια του πολύφωτου ουρανού της Μεγάλης Έκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως. Ο Απόστολος Βαρνάβας έγραψε στην Έπιστολή του: «λογισάμενος οὖν τοῦτο, ὅτι ἐὰν μελήσει μοι περὶ ὑμῶν τοῦ μέρος τι μεταδοῦναι ἀφ' οὗ ἔλαβον, ὅτι ἔσται μοι τοιούτοις πνεύμασιν ὑπηρετήσαντι εἰς μισθόν». Αὐτήν τήν Αποστολική παρακαταθήκη ἐφάρμοσε ὁ μακαριστός Δημήτριος, μεταδίδοντας στόν Έμμανουήλ τό ὑψηλό πνεῦμα της Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς της Χάλκης, στήν ὁποία ὁ ἴδιος εἶχε φοιτήσει, καί της σεπτής Πατριαρχικῆς Αὐλῆς της ἐποχῆς Φωτίου Β' καί Βενιαμίν. Ο σπερματικός λόγος τοῦ διδασκάλου διαμορφώνει τήν ιδέα. Ἄλλ' ἡ ιδέα εἶναι γλωρό ἐκβλάστημα χαρούμενης ὁδύνης. Οἱ ιδέες ζοῦν μέσα στήν πλαστοργό θέρμη τοῦ ζέοντος πνεύματος, στήν συγκινησιακή δόνηση, στό ἀπαύγασμα τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ ὀρίζοντα. Γι' αὐτό οἱ ιδέες περιβάλλονται ἀπό μυστηριακούς κύκλους καί διαδίδονται μέσα ἀπό ὁμόλογες πνευματικές καταστάσεις, ὅπως ἡ ἀστραπή στίς οὐράνιες νεφέλες.

Πρῶτος σταθμός στό ἀκαδημαϊκό ταξίδι του ὑπῆρξε ἡ Παιδαγωγική Ἀκαδημία Ἡρακλείου, τό καθίδρυμα, πού τροφοδότησε τά ἀπανταχοῦ της Ἑλλάδος ἐκπαιδευτήρια μέ ἐγκρατεῖς καί λογίους παιδαγωγούς. Στήν Ἀκαδημία κατανόησε τόν ρόλο της παιδείας, της ἀγωγῆς καί της ἐκπαίδευσης, πού ἀφοροῦν στήν βελτίωση τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων καί τήν οἰκοδόμηση της προσωπικότητάς τους, ἀλλά καί τήν σχέση ἀνάμεσα στήν ἀνθρώπινη φύση, τήν ἐκπαίδευση καί τόν πολιτισμό. Τό ἐνδιαφέρον του κέντρισαν ἡ φιλοσοφική θεώρηση τῶν μαθησιακῶν θεσμῶν μέ τήν λειτουργία τῶν ὁποίων ἐντέλλεται ἡ ἔνταξη τῶν νέων μελῶν μιᾶς κοινωρίας σέ αὐτήν, καί τά φιλοσοφικά προβλήματα πού προκύπτουν ἀπό τήν ἐκπαιδευτική θεωρία καί πρακτική, καί ἀφοροῦν σέ ὅλες τίς ἀνθρώπινες κοινωρίες. Ο φιλόσοφος νοῦς του, τοῦ ἔδειχνε τήν συνέχεια της πορείας, τό «μεταβάλλον ἀναπαύεται» τοῦ Ἡρακλείτου. Καί, ἔτσι, ἀπό τά Κρητικά ὑψίπεδα ἄνοιξε τά φτερά του γιά τήν φωταγωῦσα πρωτεύουσα της Γαλλίας.

Στά ἐνδοξα -ὅπως τά θέλει ὁ Κάλβος- Παρίσια τοῦ τέλους της δεκαετίας τοῦ 1970 βρισκόταν ἀκόμα στό ἀποκορύφωμά της ἡ πνευματική ἀναγέννηση, πού εἶχε ξεκινήσει τήν περίοδο της μεταπολεμικῆς «ἄγριας κάθαρσης» καί εἶχε γεννήσει τόν Μάη τοῦ '68, ἕνα ἀπό τά μεγαλύτερα μαζικά κινήματα στήν γαλλική ἱστορία καί μία ἀπό τίς ὀξύτερες πολιτικές κρίσεις της χώρας. Τά σύγχρονα μεγάλα πνεύματα της πολιτικῆς, της φιλοσοφίας, της τέχνης καί της λογοτεχνίας, βρίσκονταν συγκεντρωμένα στόν σχετικᾶ μικρό χῶρο της ἀριστερῆς Ὀχθῆς τοῦ Σηκουάνα, καί φαινόταν νά ἀναγγέλλουν ἕναν νέο κόσμο, πού ἀναδυόταν ἀπό τά συντρίμια τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ἀμφισβητώντας βεβαιότητες καί ὅρια.

Ο Έμμανουήλ ἐνεγράφη στήν Φιλοσοφική Σχολή τοῦ Institut Catholique de Paris, στήν ὁποία εἶχαν φοιτήσει προγενέστερα σπουδαῖες μορφές τῶν Γαλλικῶν γραμμάτων, ὅπως ἡ φιλόσοφος Σιμόν ντέ Μποβουάρ, ὁ Ἑλληνιστής Auguste Dies, ὁ λογοτέχνης Ζώρζ Μπερνανός κ.π.ά. Ὅμως, ἡ ἐπιθυμητική διάθεση της φύσης του, εἶχε ὡς περιεχόμενο καί στόχο τήν ἀρτίωσή της στήν ἐπιστήμη της Θεολογίας. Ἐτσι, παράλληλα πρός τίς φιλοσοφικές σπουδές του, ξεκίνησε νά φοιτᾷ στό Ἰνστιτούτο Ὁρθόδοξης Θεολογίας τοῦ Ἁγίου Σεργίου, ἐκπαιδευτικό φορέα της θεολογικῆς ἀναγέννησης τῶν

μέσων του 20ου αιώνα, που έφερε την πνευματική παρακαταθήκη του Γεωργίου Φλωρόφσκυ, του Όλιβιέ Κλεμάν, του Ιωάννη Μέγιεντορφ, του Παύλου Ευδοκίμοφ και του Αλεξάνδρου Σμέμαν. Τό 1984 έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα από τό Οικουμενικό Ίνστιτούτο του Καθολικού Πανεπιστημίου τών Παρισίων, τό δέ έπόμενο έτος τό προδιδακτορικό δίπλωμα από τό Πανεπιστήμιο τής Σορβόννης (Paris IV) στην Ίστορία τών Θρησκειών.

Τήν περίοδο τών θεολογικών και φιλοσοφικών σπουδών του ήρθε σέ έπαφή μέ σπουδαίες προσωπικότητες τής Όρθοδοξίας, οί όποιες, μέ τόν τρόπο τους, καθόρισαν τίς περαιτέρω έπιλογές του. Άξια ιδιαίτερης μνείας ή πνευματική σχέση του μέ τόν προκάτοχό του, Μητροπολίτη Γαλλίας Μελέτιο, τόν πρώτο ποιμενάρχη τών Όρθοδόξων Γάλλων. Η φωτισμένη μορφή του Μελετίου μέ τόν ιερό ένθουσιασμό, τόν ευρύτατο όρίζοντα σκέψεως, τήν άγνότητα βίου και τά πλούσια ψυχικά και διανοητικά έφόδια, έντυπώσισε τόν νεαρό φοιτητή και άποτέλεσε πρότυπο ποιμαντορικής διακονίας. Όμως, πρέπει νά εΐναι καλός ό σπόρος, πρέπει νά εΐναι καλό τό χώμα που θά φυτευτεί, πρέπει νά εΐναι έπιμελής και αυτός που θά τόν φροντίζει, ώσπου νά καρπίσει. Αυτόν τήν έπιμέλεια ανέλαβε ό Μητροπολίτης Σηλυβρίας Αιμιλιανός, ό ιεράρχης που κατέβηκε στίς στοές τών βελγικών άνθρακωρυχείων και δούλεψε μαζί μέ τούς έργάτες του ποιμνίου του, ώστε νά δείξει τήν ζέουσα και άληθινή άγάπη τής Έκκλησίας για τόν βασανισμένο άνθρωπο. Γόνος και αυτός τής Σχολής τής Χάλκης, ανέπτυξε έργο γνήσια οικουμενικό, καθώς ως μόνιμος Άντιπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου στό Παγκόσμιο Συμβούλιο Έκκλησιών από τό 1959 έως τό 1984 συνδιαμόρφωσε τήν προοπτική τής Μεγάλης Έκκλησίας για τόν διαχριστιανικό διάλογο μέ άξονα τήν άποκατάσταση «τής έν τή όρθή πίστει και τή άγάπη ένότητας».

Ένας άλλος Αιμιλιανός, ό Καθηγούμενος τής Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας, ήρθε στην ζωή του Έμμανουήλ, στά μέσα τής δεκαετίας του 1980, όταν τό Άγιώνυμο Όρος κατέστη τό έργαστήρι καλλιέργειας τής άρετής του μέ τίς συχνές ιεραποδημίες του στόν καθαγιασμένο τόπο του Ήσυχασμού. Η ήγουμενία του Γέροντος στην Ιερά Μονή Σίμωνος Πέτρας ύπήρξε μία από τίς ευλογημένες περιόδους τής νεώτερης ιστορίας τής Μονής, συνέβαλε δέ, στην ευρύτερη άθρόα επάνδρωση και άκτινοβολία συνόλου του Αγίου Όρους. Όπως τό διατύπωνε ό ίδιος, «ή μοναστική άδελφότης του Κοινοβίου, ζώσα μέ τόν ίδιον αυτής ρυθμόν, ζή ούσιαστικώς έν τή Έκκλησία διά τήν Έκκλησίαν, ως ή καρδιά ή μέλος τί σώματος, και δέν έκτιμάται από τήν ανάπτυξιν δραστηριότητος αλλά, κυρίως, από τήν έραστικήν αναζήτησιν του Θεού. Ούτως οί μοναχοί αποβαίνουν θεοειδεΐς, έλκύνοντες και τούς άλλους προς τήν θείαν ζωήν». Σέ αυτόν τήν θεία ζωή εκλήθη ό νεαρός Έμμανουήλ. Άφησε τόν Χριστό νά καταλάβει όλόκληρη τήν ύπαρξή του. Τόν έκανε τό κλειδί τής ζωής του. Εΐναι ή στενή σχέση του μέ τόν Χριστό, που τόν καθοδηγεί στίς διακονίες του και τόν γοητεύει σέ σημείο, που γίνεται άληθινά ύπηρετης όλων, κατ' εικόνα Έκείνου στόν όποιο έχει αφιερώσει τήν ζωή του.

Η επέμβαση του Θεού στην ζωή του ανθρώπου, ή κλήση Του για διακονία στην Έκκλησία συναντά και έννοχηστρώνεται μέ τήν κλίση του ανθρώπου, μέ τά ιδιαίτερα χαρίσματα του και τά χαρακτηριστικά τής προσωπικότητάς του. «Ούχ ύμεις μέ έξελέξασθε, αλλά' εγώ έξελεξάμην ύμās, και έθηκα ύμās ίνα ύμεις ύπάγητε και καρπόν φέρητε» (Ιωαν. 15,16). Η θεϊκή κλήση, τό «δεύτε όπισω μου

καί ποιήσω ὑμᾶς ἄλιεις ἀνθρώπων», πού ἀπηύθυνε ὁ Ἰησοῦς στοὺς μαθητές Του (Ματθ. 4,19), ἂν καὶ δέν μπορεῖ νά ματαιωθεῖ ἀπὸ ἐμπόδια, ἀπαιτεῖ, ὅμως, μόνον ἓνα πράγμα: τὸ «γένειτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου» (Λουκ. 1,38), δηλαδή τὴν ἐλεύθερη συγκατάθεση τοῦ ἀνθρώπου. Ἀνταποκρινόμενος, λοιπόν, ὁ Σεβασμιώτατος στὴν κλήση τοῦ Θεοῦ γιὰ ἐργασία στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου καὶ ἐναποθέτοντας τὰ χαρίσματά του στὴ διάθεση τῆς διακονίας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ χειροτονήθηκε Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος τὸ 1985. Ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ δρόμος του σημαδεύτηκε ἀπὸ τὸ σθένος καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τῶν ἱερατικῶν πρωτοκαρπίων. Ὅσοι τὸν γνώριζαν, καὶ εἶχαν κάποια ἐξοικείωση μαζί του, θαύμαζαν τίς ἀνθρώπινες, χριστιανικὲς καὶ ἱερατικὲς ἀρετὲς του. Τὴν συγκρατημένη ἰδιοσυγκρασία, τὴν ταπεινοφροσύνη καὶ τὴν πραότητα, ἀξιοσημείωτα δῶρα τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου, πού συνδυάζονταν μὲ τὴν ζωντάνια τῆς εὐφυΐας, τὴν σύνεση, καὶ **τὸ ἄνοιγμα τῆς καρδιάς**. Ἡ λειτουργικὴ ζωὴ, ἡ προσευχὴ, ἡ ἀφοσίωση στὴν ἐνοριακὴ διακονία ἔθρεφαν τὴν πίστη, τὴν ἐλπίδα, τὴν φιλανθρωπία καὶ τὸν προετοίμαζαν γιὰ τὸ εὐρύτατο ἔργο, πού θὰ ἀναλάμβανε.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς ἀνά τὸν κόσμο Ὁρθοδοξίας, Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, γνωρίζει πὼς νά ἀνανεώνει τὸ θαῦμα. Ἡ συνάντηση τοῦ τότε Μητροπολίτη Φιλαδελφείας μὲ τὸν «Κρήτηθεν σκύμνο» ὁμοιάζει μὲ ἀκρίβεια μὲ τὴν συνάντηση τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὸν πρωτόκλητο Ἀνδρέα καὶ τὸν Ἰωάννη. Εἶναι μία εὐλογημένη στιγμή στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ὅταν ὁ Ἐπίσκοπος ἐμπραγματώνει ἱστορικῶς τὸν τύπο καὶ τόπο τοῦ Χριστοῦ. Οἱ δύο μαθητές τοῦ Προδρόμου, ὅταν ἔγιναν Μαθητές τοῦ Χριστοῦ, τὸν ρώτησαν «ποῦ μένεις;» (Ἰω. 1,39). Αὐτὸ δέν σημαίνει ὅτι παρακάλεσαν τὸν Χριστὸ νά δεῖξει τὴν οἰκία Του. Ἀλλά νά δεῖξει ποῦ μένει. Σημαίνει, ὅτι παρακάλεσαν νά ἀποκαλύψει τὴν μονὴ Του, πού εἶναι ἡ ἄκτιστη δόξα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπὶ μία ὀλόκληρη ἡμέρα συμμετεῖχαν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι στὴν ἐμπειρία τῆς θεώσεως. Γιὰ τὸν Γέροντα Χαλκηδόνο ἡ μέρα αὐτὴ διαρκεῖ σαράντα ἔτη. Συγκυρηναῖος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, σέ ὅλη αὐτὴ τὴν μακρὰ πορεία ἐνθέου δοξασ καὶ ἀρετῆς, ἀποτελεῖ τὴν πνοή τοῦ πνεύματός του, τὴν πραγμάτωση τῆς ὀρθότητος τοῦ στοχασμοῦ του μὲ πλήρεις τίς ἀναλογίες τῆς ἀπὸ τὸ πνεῦμα στὴν χαρίτωση τοῦ κόσμου.

Παράλληλα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ του διακονία συνέχισε τίς σπουδές του, καὶ τὸ 1987 ἔλαβε μεταπτυχιακὸ τίτλο ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῆς Βοστώνης. Ταυτόχρονα, ἀνέλαβε καθήκοντα Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βελγίου, διατελώντας καὶ Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς Ἐνορίας τῶν Ἀρχαγγέλων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ Βρυξελλῶν. Ἀπὸ αὐτὴν τὴ θέση ἐπὶ εἰκοσαετία (1994-2014) διηύθυνε τὸ Γραφεῖο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση. Τὴν ἱερατικὴ του πορεία χαρακτήριζε μιὰ ἀξιοσημείωτη ποιμαντορικὴ ιδιότητα -καὶ μᾶς παρουσιάζεται τώρα ὡς κύριο χαρακτηριστικό: προικισμένος ἀπὸ τὴν φύση μὲ πλούσιο καὶ θερμὸ ἀνθρωπισμὸ, ἔδειχνε πάντα ὅτι εἶναι Ποιμένας, μὲ ὅλα τὰ χαρακτηριστικά, πού τὸν καθορίζουν σύμφωνα μὲ τὴν εὐαγγελικὴ διδασκαλία, δηλαδή φροντίδα, εὐαισθησία, κατανόηση, πνεῦμα θυσίας γιὰ τὰ λογικὰ πρόβατα τοῦ ποιμνίου.

Τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ ἐκδιπλώνεται μέσα στὴν προσωπικὴ ἱστορία τοῦ κάθε ἀνθρώπου καὶ κανένας δέν ἔχει τὴ δύναμη νά κατανοήσει τὴν ἄβυσσο τῆς Θείας Βουλῆς καὶ νά περιγράψει τὸ μοναδικὸ σχέδιο πού καταρτίζει γιὰ τὸν κάθε ἀνθρώπο, πού καλεῖ νά διακονήσει τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας. Ἔτσι στίς

5 Σεπτεμβρίου 1996 εξέλεγε Ἐπίσκοπος Ρηγίου, ὡς Βοηθός Ἐπίσκοπος τοῦ Μητροπολίτη Βελγίου καί την 20ή Ἰανουαρίου 2003 εξέλεγε παμψηφεί, ἀπό τήν Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Μητροπολίτης Γαλλίας. Θέλοντας νά διεισδύσουμε βαθύτερα στήν ψυχική του σύνθεση, θά διαπιστώσουμε ὅτι ἡ μυστική πηγή πού τρέφει ἐξ ἀρχῆς τήν ἀφοσίωσή του στήν ἐπισκοπική διακονία εἶναι ἡ σταθερή καί προσωπική σχέση οἰκειότητας μέ τόν Χριστό. «Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ» μέ τήν πλήρη ἔννοια, εἶναι διαρκῶς προσανατολισμένος μέ εἰλικρινή εὐθύτητα στό θεανδρικό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Τά ἐρωτήματα, τά προβλήματα, τίς στιγμαῖες συνθήκες, τά βλέπει μέ τό διαπεραστικό βλέμμα τῆς πίστεως, καί καταφέρνει νά ἐμβαθύνει κατά τέτοιον τρόπο στόν μεγάλο σκοπό τῆς Ἐκκλησίας, πού ἡ ὑποκειμενικότητά του γίνεται ροή μιᾶς ἄλλης ζωῆς, πιά ἀληθινῆς, ὅπου τό βάρος τῆς σημασίας τῶν πραγμάτων μετατοπίζεται ὑπέρ τοῦ Πνεύματος.

Ἡ ζωή τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι πορεία ἐξόδου, ἐξόδου ἀπό τήν ἀσφάλεια τῶν προσωπικῶν του ἐπιλογῶν, ἐξόδου ἀπό τό καταφύγιο τοῦ ἰδίου θελήματος καί αὐτοπαράδοση στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. «Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου καί ἐκ τῆς συγγενείας σου καί ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου καί δεῦρο εἰς τήν γῆν, ἣν ἄν σοί δεῖξω» (Γέν. 12,1) ἐπιτάσσει ὁ Θεός στόν Ἀβραάμ. Καί ὁ Ἀβραάμ ὑπακούει: «καί ἐπορεύθη Ἄβραμ, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος» (Γέν. 12,4) ἔχοντας ἐμπιστοσύνη στό λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά καί οἱ Ἀπόστολοι ,χωρίς δεύτερη σκέψη, «εὐθέως ἀφέντες τό πλοῖον καί τόν πατέρα αὐτῶν» (Ματθ. 4,22) ἀκολούθησαν τόν Χριστό γιά νά γίνουν ἀλιεῖς ἀνθρώπων. Ἔτσι ἀκριβῶς καί ὁ Γέρον Χαλκηδόνας ἀρνήθηκε τήν ἀσφάλεια τῆς πατρίδας του, τήν θαλωρή καί παρηγοριά τῶν οἰκείων καί συγγενῶν του καί ἔχοντας ὡς ἐφόδιο τήν ἐμπιστοσύνη στό Θεό καί τίς εὐλογίες τῆς Μητρῶς Ἐκκλησίας ὑπάκουσε στήν ἐντολή «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη» (Ματθ. 28,19) γιά νά διακονήσει σέ μία ἑτερόδοξη καί πολυπολιτισμική χώρα, νά διδάξει μέ τόν λόγο του καί τήν παρουσία του, νά θέσει τά χαρίσματα τῆς πολυσχιδοῦς προσωπικότητάς του στήν ὑπηρεσία τῆς εἰρήνης καί τῆς συνεννόησης μεταξύ τῶν ἀνθρώπων μέ ἑτερόκλητες θρησκευτικές καί πολιτισμικές ταυτότητες. «Οὕτω λαμψάτω τό φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καί δοξάσωσι τόν Πατέρα ὑμῶν τόν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. 5,16).

Ὁ Γέρον Χαλκηδόνας καθ' ὅλη τήν πορεία του ὡς Ἱεράρχης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διακρίθηκε γιά τήν ἀφοσίωσή του στήν διορθόδοξη, διαχριστιανική καί διαθρησκευτική διακονία. Τήν τελευταία εἰκοσαετία, ὡς Πρόεδρος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐπισκοπικῆς Συνελεύσεως στή Γαλλία, ἐνθάρρυνε ἀκούραστα τήν διορθόδοξη συνεργασία. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐπισκοπική Συνέλευση Γαλλίας εἶναι μία ἀπό τίς παλαιότερες καί τίς πλέον δραστήριες Ὁρθόδοξες Ἐπισκοπικές Συνελεύσεις στόν κόσμον. Ὡς Πρόεδρος, ἐκπροσώπησε τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σέ συναντήσεις ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, πού διοργάνωσε ἡ Γαλλική Δημοκρατία. Ἐκτός ἀπό τήν παρουσία σέ διάφορες ἱστορικές ἐκδηλώσεις μνήμης, μιλοῦσε συχνά στή Γερουσία καί τό Κοινοβούλιο ὅταν προετοιμαζόνταν νόμοι, πού ἀφοροῦσαν ὄχι μόνον τῇ θρησκείᾳ, ἀλλά καί τήν οἰκογένεια, τήν ἐκπαίδευση, τό περιβάλλον κ.λπ. Αὐτές οἱ ἀκροάσεις ἦταν κρίσιμες γιά τήν προώθηση τῆς Ὁρθόδοξης θέσης σέ σύγχρονα ζητήματα. Κατά τήν διάρκεια τῆς θητείας του, εἶχε δημιουργήσει σχέση ἐμπιστοσύνης καί σεβασμοῦ μέ τήν

πολιτική και πολιτειακή ήγεςία, καθώς και τίς διπλωματικές αντιπροσωπεΐες και κατέστησε τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία οὐσιαστικό και δυναμικό θρησκευτικό παράγοντα στήν Γαλλία.

Οί τοπικές του δράσεις ἔτυχαν διεθνούς ἐμβέλειας, καθώς συχνά κλήθηκε νά συνδράμει διεθνείς ὀργανισμούς μέ τήν πείρα του στήν διαμεσολάβηση και τήν οἰκοδόμηση τῆς εἰρήνης. Ὁ Μητροπολίτης Ἐμμανουήλ ἔχει ἀφιερώσει στόν οἰκουμενικό διάλογο μεγάλο μέρος τῆς δραστηριότητάς του, ὑποστηρίζοντας τήν φωνή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, θεολογικά ἀλλά και κοινωνικά. Στήν Γαλλία, συνεργάστηκε στενά μέ ἡγέτες διαφόρων χριστιανικῶν δογμάτων, ιδιαίτερα ὡς Συμπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Κατά τήν διάρκεια τῆς COP21 γιά τήν κλιματική ἀλλαγή, πού πραγματοποιήθηκε στήν Γαλλία, προώθησε μία σειρά ἀπό οἰκουμενικές πρωτοβουλίες.

Ἡ οἰκουμενική του διακονία ἐκτείνεται, ἐπίσης, σέ ὅλη τήν Εὐρώπη. Ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στήν Εὐρωπαϊκή Ἔνωση, μέχρι τό 2018 ἦταν Ἀντιπρόεδρος τῆς Διάσκεψης τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (CEC). Διετέλεσε Πρόεδρος τῆς CEC ἀπό τό 2009 ἕως τό 2013. Ἐπιπλέον, ὁ Σεβασμιώτατος ὀρίστηκε ἐκπρόσωπος τοῦ Παναγιωτάτου στούς διαλόγους μεταξύ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας και τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν, καθώς και σέ διάφορες διαθρησκευτικές και διαχριστιανικές συναντήσεις και ἀποστολές. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι ὁ Γέρον Χαλκηδόνης, χάρη στήν τεχνογνωσία του στόν διαχριστιανικό και διαθρησκευτικό διάλογο, συμμετεῖχε ἐνεργά στήν διοργάνωση σημαντικῶν συναντήσεων, ὅπως ἡ συνάντηση των Ἱεροσολύμων μεταξύ Πάπα Φραγκίσκου και Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου (2014) και ἡ συνάντηση στήν Λέσβο τοῦ Πάπα Ρώμης, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου και τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν. Ἐπιπλέον, ὁ Σεβασμιώτατος ἐκπροσωπεῖ τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη στούς ἀκαδημαϊκοὺς διαλόγους μέ τόν Ἰουδαϊσμό και τό Ἰσλάμ. Εἶναι Συμπρόεδρος τῆς Παγκόσμιας Διάσκεψης Θρησκευτῶν γιά τήν Εἰρήνη (WCRP). Τυγχάνει, ἐπίσης, μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Διεθνούς Κέντρου Διαθρησκευτικοῦ και Διαπολιτισμικοῦ Διαλόγου (KAICIID).

Διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στήν ὀργάνωση και τήν διεξαγωγή τῆς Ἀγίας και Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τόν Ἰούνιο τοῦ 2016. Ὑπῆρξε μέλος τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στήν Ἁγία και Μεγάλη Σύνοδο, προήδρευσε, ἐπίσης, τῆς Ἐπιτροπῆς πού προετοίμασε τό Μήνυμα τῆς Συνόδου. Ἀλλά και στό σπουδαῖο ζήτημα τῆς ἀπονομῆς καθεστῶτος Αὐτοκεφαλίας στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας διαδραμάτισε μείζονα ρόλο, ἀφοῦ διετέλεσε Ἐξάρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέ ἀποστολή νά συγκαλέσει και νά προεδρεύσει τῆς Ἐνωτικῆς Συνόδου στό Κίεβο, τόν Δεκέμβριο τοῦ 2018 και βέβαια ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συμμετεῖχε ἄμεσα σέ ὅλα τά στάδια τῆς σχετικῆς διαδικασίας.

Σέ ὅλα τά ἀναρίθμητα ταξίδια του, ὁ Σεβασμιώτατος ἔχει ὡς πρωταρχικό μέλημα νά ἐργαστεῖ γιά τήν ἐδραίωση τῆς εἰρήνης και τῆς συμφιλίωσης μεταξύ τῶν ἀνθρώπων και τῶν λαῶν. Καί ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι πραγματικά ὁ ἀνθρωπος τῆς παγκόσμιας συναδέλφωσης, ὁ σοφός θεράπων τῆς εἰρήνης, πού εἶναι ἡ ἱστορική ἔκφραση τοῦ ἐσχατολογικοῦ δώρου πού ἔδωσε ὁ Χριστός στήν Ἐκκλησία Του. Πῶς μπορούμε νά μὴν ἀναγνωρίσουμε και νά μὴν δοῦμε σέ αὐτόν ἕναν αὐθεντικό «εἰρηνοποιό», ἕνα

λαμπρό παράδειγμα εκείνων για τους οποίους ο Ίησους λέει «ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ» (Ρωμ. 10,15).

Μόλις πρὶν μιὰ ἐβδομάδα, τὴν Τρίτη 25 Ὀκτωβρίου τ. ἔ., ἐκπροσωπώντας τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη ἔλαβε μέρος στὴν ἐτήσια συνάντηση ἐκπροσώπων τῶν διαφόρων ὁμολογιῶν ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο, πού διοργανώνει ἡ γνωστὴ ὀργάνωση «Sant' Egidio», καὶ συμπροήδρευσε μὲ τὸν Πάπα Φραγκίσκο, κάνοντας ἐκκλήση πρὸς τοὺς ἡγέτες τοῦ κόσμου γιὰ τὴν παύση τῶν πολέμων καὶ τὴν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης, παρουσία τοῦ Γάλλου Προέδρου **Emmanuel Macron**.

Ἡ συγγραφικὴ του δράση εἶναι πλούσια καὶ πολύτιμη γιὰ τὴν παρουσία καὶ τὸν διάλογο τῆς Ἐκκλησίας μέσα στὸν σύγχρονο κόσμο μὲ τὰ πολλά καὶ ποικίλα προβλήματα πού καλεῖται νὰ ἀντιμετωπίσει. Εἶναι συγγραφέας τοῦ βιβλίου *L' Esprit de Jérusalem*, Cerf, Paris, 2014, κεφαλαίων σέ σημαντικὰ ξενόγλωσσα θεολογικὰ συγγράμματα, πλήθους ἐπιστημονικῶν ἄρθρων καὶ συμμετεῖχε σέ πολλά Διεθνῆ Συνέδρια.

Προσωπικότητες διεθνῶς βεληγεκοῦς καὶ ἡγέτες, θρησκευτικοὶ καὶ πολιτικοί, ὅπως ὁ Πάπας Φραγκίσκος, ὁ Γάλλος Πρόεδρος, ὁ Βασιλιάς τῆς Σαουδικῆς Αραβίας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Καζακστάν, ὁ οἱ δύο τελευταῖοι Πρόεδροι τῆς μαρτυρικῆς Οὐκρανίας, ὁ Jacques Delors, εἶναι συνομιλητές του.

Γιὰ τὴν μέχρι τοῦδε προσφορά του ἔχει τύχει τιμητικῆς διάκρισης, ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Δημοκρατία (Τάγμα Τιμῆς 2011), ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Δημοκρατία (Chevalier de la Légion d' Honneur, 2010), ἀπὸ τὴ Δημοκρατία τοῦ Καζακστάν (Τάγμα Φιλίας 2019), ἀπὸ τὴν Δημοκρατία τῆς Οὐκρανίας (Τάγμα Τιμῆς Α' Τάξης).

Βέβαια, προσωπικότητες τοῦ διαμετρήματος καὶ τῆς ἐμβέλειας τοῦ ἀγίου Χαλκηδόνας, ἀντιμετωπίζουν, πολλές φορές τὸν φθόνο τῶν ἀσήμαντων. Ὁ Κωνσταντινουπολίτης ποιητὴς Ν. Εγγονόπουλος γράφει χαρακτηριστικά: «Ὅμως, πόσοι καὶ πόσοι δέ σ' ἐπιβουλευτήκαν; Πόσα "ντολάπια" καὶ δέ σοῦ 'στησαν νὰ πέσης, νὰ χαθῆς, ἓνας πρό πάντων, ἓνας παλιάνθρωπος, ἓνα σκουλήκι, ἓνας Φιλίππουπολίτης. Ἀλλά σύ τίποτα, ἀτράνταχτος σάν πύργος στέκουσαν, ὄρθιος, μπρὸς στὸν τρόμο». Ὁ φθόνος εἶναι ἓνας συντετριμμένος θαυμασμός, καὶ, παρότι, ὁ ταπεινόφρων χαρακτήρας τοῦ Γέροντος Χαλκηδόνας δέν ἐπιδιώκει ἀναγνώριση ἀκόμη καὶ γιὰ τὰ πιὸ προφανῆ ἐπιτεύγματά του, ἐγείρει, λόγῳ τῶν ἀρετῶν του, σέ σκοτεινές ψυχές τὸ ἀδελφοκτόνο συναίσθημα τοῦ φθόνου. Ὅπως ὁ σπουδαῖος γλύπτης Φειδίας, κοσμώντας τὸν Παρθενῶνα, φθονήθηκε ἐξαιτίας τῆς φιλίας του μὲ τὸν Περικλῆ, ἔτσι καὶ ὁ Ἅγιος Χαλκηδόνας φθονεῖται, γιατί μὲ τίς ἀρετές τοῦ Πνεύματος βοηθᾷ τὸν Πρῶτο τοῦ Γένους τῶν Χριστιανῶν στὴν τιτάνια προσπάθεια νὰ ἐξουδετερώσει τὸ ἀρνητικὸ μέρος τῆς πραγματικότητας καὶ νὰ αἰσθητοποιήσει τὴν ἀστραπὴ τῆς Θεότητας. Ὅπως ἀκριβῶς ἐπεξηγεῖ ὁ Μέγας Βασίλειος γιὰ τὸν Κάϊν: «Τί ἦταν αὐτὸ πού ἔκανε λοιπόν; Εἶδε τὴν τιμὴ ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ στὸν ἀδελφὸ του καὶ πυρώθηκε ἀπὸ τὸν φθόνου του. Φόνευσε αὐτὸν πού τιμήθηκε, γιὰ νὰ προσβάλλει αὐτὸν πού τὸν τίμησε. Ἀδυνατώντας, δηλαδή, νὰ θεομαχήσει, διέπραξε τὴν ἀδελφοκτονία».

Ἀλλά ἡ ἀκούραστη ἐκκλησιαστικὴ καὶ ποιμαντικὴ του διακονία, ἡ πολυτάλαντη προσωπικότητά του, ἡ περισπούδαστη θεολογικὴ του κατάρτιση, ἡ ἄοκνη ἐργατικότητά του ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς

Ἐκκλησίας καί τό ἀνιδιοτελές τοῦ χαρακτήρος του ἐκτιμήθηκε δεόντως ἀπό τό σύνολο τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου καί ἰδιαίτερος ἀπό τόν Παναγιώτατο Οἰκουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως καί Νέας Ρώμης Βαρθολομαῖο καί στίς 17 Φεβρουαρίου 2021 ἐτέθη στήν κορυφή τοῦ ἱεροῦ καταλόγου τῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐκλεγείς ὁμοφώνως Ποιμενάρχης τῆς Γεροντικῆς Μητροπόλεως Χαλκηδόνος. Ἐφερε σέ αὐτό τό κομβικό ἀξίωμα τήν ποιμαντική του ἐμπειρία ὡς ἐπίσκοπος καί προηγουμένως ὡς ἱερέας, πού ὠρίμασε στήν πολύχρονη ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας. Καί σέ αὐτόν τόν προμαχῶνα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, πάντα παρακινούμενος ἀπό βαθιά ἐκκλησιαστικό πνεῦμα, συμβάλλει σημαντικά, ἀναγνωρισμένα ἀπό ὅλους, στήν ὑπόθεση τῆς ἀλήθειας καί τῆς ἐλευθερίας σέ δύσκολους καιρούς γιά τήν Ἐκκλησία καί τήν ἀνθρωπότητα.

Ὁ Μητροπολίτης Γέρον Χαλκηδόνος Ἐμμανουήλ, γεννήθηκε στό περιθώριο τῶν μεγάλων σύγχρονων πολιτισμῶν, σέ μιά χώρα ὀλιγάνθρωπη, τῆς ὁποίας τήν ἀδιάπλαστη γλώσσα λίγοι γνωρίζουν. Δέν ξεκίνησε μέ τά ἴδια πλεονεκτήματα καί τά ἴδια ἐφόδια, ὅπως οἱ ἄνθρωποι πού βλάστησαν σέ ἕναν ἀπό τούς μεγάλους μαζικούς πολιτισμούς. Καί ὅμως κατάφερε στό διεθνές στερέωμα νά ταυτοποιεῖ τήν ὑψηλότερη αἰσθητική καί τήν ποιότητα τοῦ εἰρηνοποιοῦ. Τό Τμήμα Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Θρησκευολογίας, τό ὁποῖο διακρίνεται γιά τό ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ἀνθρώπινο δυναμικό του, τό ἐκπαιδευτικό καί ἐπιστημονικό ἔργο του, στό πρῶτο σέ ἀρχαιότητα Πανεπιστήμιο τῆς Πατρίδας μας, εἶναι ἀφιερωμένο στή συστηματική ἔρευνα τῶν πολλαπλῶν διαστάσεων τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου, ἔχοντας ὡς σκοπό τήν ἐπιμόρφωση τόσο ἐκείνων πού προετοιμάζονται γιά σταδιοδρομία στήν διδασκαλία καί τήν ἐπιστημονική ἔρευνα ὅσο καί ἐκείνων πού θά ὑπηρετήσουν τήν πνευματική καί κοινωνική διακονία, βοηθώντας νά κατανοήσουν πληρέστερα τίς θεολογικές διαστάσεις τῶν κλήσεών τους. Ἡ ἔνταξη τοῦ Μητροπολίτη Γέροντος Χαλκηδόνος στήν χορεία τῶν ἐπιτιμῆ Διδασκτῶν μας, ἐκφράζει τήν ὁμόθυμη ἐνσυναίσθηση ν' ἀκτινοβολήσουμε μαζί του, τό διάχυτο ἐκεῖνο πνεῦμα κατά τά συναισθηματικά κέντρα τοῦ κόσμου ὀλόκληρου. Κάθε στιγμή μας πρέπει νά εἶναι κιόλας μιά στιγμή τῆς νέας πραγματικότητας· κάθε της ἀποτέλεσμα, τό ἀποτέλεσμα μιᾶς καινούριας, πιό τολμηρῆς, ἐπέμβασης μέσα στόν κόσμο. Ὁ Χαλκηδόνος Ἐμμανουήλ, εἶναι «ἀπλοῦς τόν τρόπον, πολυειδῆς τήν κυβέρνησιν σοφός τόν λόγον, σοφώτερος τήν διάνοιαν πεζός τοῖς ταπεινότεροις, ὑψηλότερος μετεωροτέροις φιλόξενος, ἰκέσιος, ἀποτρόπαιος, πάντα εἷς, ἀληθῶς» (Γρηγορίου, Λόγος ΚΑ', Εἰς τόν μέγαν Ἀθανάσιον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας). Εἶναι δωρικός, λιτός πλήρης, ἀληθινός, ἔχει μιά Βυζαντινή μεγαλοπρέπεια. Εἶναι ὁ Ἱεράρχης, πού σάν τόν ναυτίλο, ἔχει κάθε στιγμή ἐπίγνωση τῶν διαστάσεων, καθώς καί τοῦ στίγματος, ὅπου ὁ ἴδιος βρίσκεται καί πού ἡ νοητή ναῦς τῆς Ἐκκλησίας πάντα μετακινεῖται. Ἡ Ἀλήθεια, πού ἐκφράζει, εἶναι ἡ ἀλήθεια τοῦ σοφοῦ Ἱεράρχη καί -εὐτυχῶς ταυτόχρονα- ἡ ἀλήθεια τοῦ πιό ἀθῶου παιδιοῦ, ἔτσι, ὅπως ἀγαπᾶ νά διαλέγει καί νά ἐκδηλώνεται στίς κρίσιμες στιγμές ἢ πρώτη φύση τῶν πραγμάτων.

Σεβασμιώτατε Γέροντα Χαλκηδόνος Κύριε Ἐμμανουήλ, μέ ἰδιαίτερη χαρά Σᾶς καλοσωρίζουμε στό Τμήμα Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Θρησκευολογίας, στή Θεολογική Σχολή καί στό ἀρχαιότερο πνευματικό ἴδρυμα τῆς Χώρας στό Ἐθνικό καί Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν!

